

EEN ZAAK VOOR JURISTEN?

MIEKE NOLF

[BELEIDSMEDEWERKSTER VRP]

Dit boek is niet geschreven voor leken. Wie de planningsinstrumenten niet kent en nog nooit van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) heeft gehoord, kan beter eerst een ander boek ter hand nemen. Maar professionals die met planningsinstrumenten aan de slag zijn, kunnen er hun voordeel mee doen om bijvoorbeeld na te gaan of wat ze met een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) willen bereiken ook effectief is toegestaan.

houdt tot andere ruimtelijke instrumenten, zoals de beleidsplanning of de stedenbouwkundige verordening. Daarnaast schetst hij de relatie met sectorale regelgeving, zoals het milieubeleid (DABM), de codex Wonen en het Waterwetboek.

Wat het boek bijzonder maakt, is de relatie tussen wetgeving en beleid. Wetgeving is niet neutraal, maar een resultaat van maatschappelijk debat en politieke keuzes. Defoort verwijst daarom ook meermaals naar de historische van bepalingen, zoals de 'codextrein' of de bouwshifft.

EEN JURIDISCH BOEK IS ALTIJD INHOUDELIJK

Ruimtelijk planners reageren soms wat onverschillig op literatuur uit de juridische hoek. Ze willen vooral op de inhoud werken en niet te veel 'met regeltjes' bezig zijn. Maar Defoort maakt in zijn boek duidelijk dat aan juridische discussies en interpretaties ook altijd inhoudelijke discussies voorafgaan. Een aantal sleutelkwesities die de revue passeren zijn:

- Het algemeen versus het individueel belang. Is de onpartijdigheid wel gegarandeerd als de actor die er belang bij heeft het RUP betaalt?
- Flexibiliteit versus rechtszekerheid. Een RUP hoeft geen gedetailleerde voor-

schriften te bevatten, maar tegelijk mag het rechtzekerheidsbeginsel niet in het gedrang komen, bij voorbeeld met betrekking tot de indicatieve aanduiding van wegen. Toch blijft een beoordelingsmarge op basis van de goede ruimtelijke ordening mogelijk.

- De realisatiegerichtheid van een RUP. Er worden te veel plannen gemaakt die te weinig worden uitgevoerd, luidt de kritiek van ruimtelijk experts. Overheden hebben de taak om de plannen ook te realiseren.
- De noodzaak tot tijdsbeperking. 'De vraag rijst of het nog wenselijk is om "harde" bestemmingen die wel door een eigenaar kunnen worden gerealiseerd voor een onbepaalde tijdsduur te laten gelden. Dit was het geval bij gewestplannen, maar intussen is gebleken dat de harde bestemmingen die nog niet zijn gerealiseerd vaak niet meer wenselijk zijn of op een verkeerde plaats liggen' (blz. 81).

Een planner moet van alle markten thuis zijn, van project- en vastgoedontwikkeling, water, open ruimte, wonen, tot mobiliteit. Maar ook inzicht in de juridische onderbouw van de instrumenten is essentieel. Het juridische luik afdoen als 'een zaak voor juristen' komt de planning niet ten goede. Een blijvende dialoog tussen planners en omgevingsjuristen is dan ook noodzakelijk en daar draagt dit boek zeker toe bij.

Dient daar de codex niet voor? De codex biedt het juridisch kader voor het instrument, maar de praktijk brengt vaak betwistingen en conflicten met zich mee die in de rechtszaal moeten worden beslecht. De verdienste van dit boek is dat het alle rechtspraak over het RUP bundelt en zo het RUP als 'levend juridisch instrument' in beeld brengt. Want in de uitvoeringspraktijk zitten vaak wel wat addertjes onder het gras: denk maar aan de nabestemming, het faseren van bestemmingen en de zogenaamde 'actorgerichte' RUP's.

Auteur Pieter-Jan Defoort is grondig te werk gegaan: er staan maar liefst 1205 voetnoten in zijn boek, het gros daarvan bestaat uit verwijzingen naar uitspraken van de Raad van State. Hij gaat ook na hoe het RUP zich ver-